

EIS-nieuws

Werkgroependag

Op zaterdag 12 december vindt de werkgroependag van EIS-Nederland plaats in Utrecht. Het ochtendprogramma is in eerste instantie bestemd voor de coördinatoren, maar andere geïnteresseerden zijn ook welkom. Het doel is een aantal zaken tussen coördinatoren, bestuur en centraal bureau aan de orde te stellen. Wij hopen dat u met ons mee wilt denken over de volgende onderwerpen.

1. Bestuur. Het nieuwe bestuur zal worden voorgesteld.
2. Visie en missie van EIS-Nederland. Bestuur en Centraal Bureau hebben samen een voorstel voor visie en missie gemaakt, waarin centraal staat dat EIS-Nederland voorkomen, verspreiding en oecologie van de ongewervelde dieren in Nederland wil vaststellen en hun voortbestaan wil waarborgen. We willen het voorstel voorleggen om te komen tot een algemeen ondersteunde visie en missie van EIS-Nederland.
3. Tweejaarsplan. Ten aanzien van de werkzaamheden van het Centraal Bureau wordt door het bestuur een tweejaarsplan opgesteld. Hierin worden de activiteiten van het Centraal Bureau vastgelegd. Een deel van de werkzaamheden bestaat uit bureautaken (interne bureau-coördinatie en -activiteiten en ondersteuning werkgroepen) en een deel uit projecten (aculeaten, libellen) en betaalde opdrachten (rode lijsten, Natuurmonumenten). In het tweejaarsplan wordt voor de werkgroepen meer tijd ingeruimd dan voorheen, in het bijzonder wordt tijd gemaakt om jaarlijks één voorlopige atlas uit te geven, om een nieuwe handleiding voor coördinatoren en medewerkers te maken en voor regelmatig contact tussen Centraal Bureau en de werkgroepen.
4. Rol van de werkgroepen binnen EIS-Nederland en meerwaarde EIS-Nederland voor de werkgroepen. Bestuur en Centraal Bureau zien in de werkgroepen de basis van EIS-Nederland. Daarnaast speelt EIS-Nederland een rol bij een aantal werkgroepoverstijgende activiteiten en opdrachten. Zo neemt zij deel in de VOFF, de Vereniging voor Onderzoek van Flora en Fauna (zie bijvoorbeeld het Jaarboek Natuur) en maakt zij rode lijsten van insecten voor het IKC van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Het gevoel leeft dat de relatie tussen bureau/bestuur enerzijds en de werkgroepen anderzijds verbeterd zou kunnen worden.

Het middagprogramma draait om het thema 'Veranderingen in de Nederlandse Fauna'. De dag is bedoeld om discussie op gang te brengen en contacten tussen de medewerkers te bevorderen. Ook zal de Nederlandse Faunistische Mededelingen in de nieuwe vorm gepresenteerd worden.

Plaats

VSB-gebouw, Kromme Nieuwegracht 39, Utrecht, 15 minuten lopen vanaf Centraal Station, rechts voorbij de Dom.

PROGRAMMA

11.00
discussie bestuur met coördinatoren EIS-Nederland

13.30-16.00
Willem Ellis (Zoölogisch Museum Amsterdam)
Negatieve effecten van 'global warming' op de entomofauna.

Berend Aukema (Plantenziektkundige Dienst, Wageningen)
De invloed van 'global warming' op plaaginsecten.

Gerard van den Velde (Aquatische Oecologie, KU Nijmegen)
Toenemende invasies van exoten in de Nederlandse grote rivieren.

Naturalis

Naturalis is nu ruim acht maanden geopend. Meer dan 200.000 bezoekers hebben de tentoonstellingen reeds bezocht en de reacties zijn zeer positief. Voor volwassenen, maar ook voor kinderen, is er zeer veel te beleven. Het museum is geopend van dinsdag t/m zondag van 12.00 tot 18.00, in vakantieperiodes vanaf 10.00 (en ook op maandag). Met een museumjaarkaart kunt u gratis naar binnen.

Nederlandse Faunistische Mededelingen

Momenteel wordt de nieuwe layout van de Nederlandse Faunistische Mededelingen bepaald door de vormgevers van het museum. Nummer 8 zal dan ook in de nieuwe vorm uitgegeven worden. In dit nummer zullen artikelen verschijnen over *Boreus hyemalis* (Mecoptera), naamlijst Nitidulidae (Coleoptera), *Epistrophe* (Syrphidae), bodemfauna en diverse korte mededelingen.

Binnenkort zullen afspraken gemaakt worden over de prijs, mogelijkheid tot abonneren, e.d. We houden u op de hoogte.

Nederlandse Fauna

Op 11 november werd deel 2 in de serie Nederlandse Fauna gepresenteerd. Het behandelt de Nederlandse zoetwatermollusken en is geschreven door diverse auteurs onder redactie van Edi Gittenberger (conservator Mollusca bij het Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis) en Arie Janssen (oud-conservator bij hetzelfde museum). Het boek is te bestellen bij de KNNV Uitgeverij en zal f 95,- gaan kosten (f 85,- voor leden van de KNNV of EIS).

Het sprinkhanenboek (deel 1 in de serie) kreeg onlangs een eervolle vermelding bij de uitreiking van de Scholco-bekroning. Dit is een prestigieuze onderscheiding voor het beste gebonden boek, ingesteld door de vakorganisatie van boekbinders. Een hele eer voor vormgever Frenk Driessen van Naturalis, want er namen enkele zeer vooraanstaande ontwerpers deel.

Oproepen

Wapenvliegen

Ben Brugge is momenteel bezig met het herzien van zijn wapenvliegental van de Jeugdbondsuitgeverij (1987). Hij houdt zich aanbevolen voor commentaar op de sleutel. Bovendien zullen er nieuwe verspreidingskaarten gepresenteerd worden. Iedereen die nog waarnemingen van wapenvliegen heeft, kan die aan Ben doorgeven op onderstaand adres. Van bijzondere waarnemingen wil hij ook graag bewijsmateriaal bekijken.

Ben Brugge (Zoölogisch Museum Amsterdam),
Plantage Middenlaan 64,
1018 DH Amsterdam
tel. 020-5256258

Noord-Italiaanse ongewervelden

De Associazione Entomologica Naturalistica Vicentina uit Vicenza en het Museo Civico di Storia Naturale uit Verona voeren sinds twee jaar een onderzoek uit naar de ongewerveldenfauna van Monte Summano. Dit is een lage berg (1296 m) in de noordoostelijke Italiaanse Voor-Alpen in de regio Veneto. De berg grenst direct aan de Povlakte en heeft een droge, zuidelijke kant en een vochtige, noordelijke kant. De flora is beroemd bij Europese floristen, maar de fauna is veel slechter bekend. Duidelijk is dat er een relatie bestaat met de Balkanfauna.

Met verschillende methodes worden ongewervelden verzameld, maar slechts een beperkt aantal groepen wordt gedetermineerd door Italiaanse specialisten (o.a. Orthoptera, Carabidae, Cerambycidae, Tenthredinidae, Syrphidae). De vraag is nu of Nederlandse specialisten geïnteresseerd zijn om materiaal uit dit onderzoek te bekijken. Een greep uit de

groepen waar nog specialisten voor worden gezocht: Gastropoda, Annelida, Opiliona, Pseudoscorpionida, Crustacea, Protura, Diplura, Thysanura, Ephemeroptera, veel. Voor meer informatie kunt u zich (in het Engels) wenden tot (evt. via Roy Kleukers):

Dr. Paolo Fontana
Istituto di Entomologia Agraria, Università di Padova
Via Romea 16
35020 Legnaro (PD) Italië
tel. 049-8272813; 8272801, fax. 049-8272810
e-mail: pfontana@agripolis.unipd.it

Lepidoptera - Pyraliden met aquatisch levende rupsen

Van zeven soorten Pyraliden leven de rupsen aquatisch. Omdat de in gebruik zijnde tabellen incompleet waren, is een verbeterde tabel gemaakt. De tabel had ten doel om verzamelde rupsen beter op naam te kunnen brengen, meer informatie te verstrekken over de ecologie en om het zoeken naar de rupsen te stimuleren. Van de verblijfplaatsen van de rupsen van *Donacaula forficella* en *Nymphula stagnata* is zo goed als niets bekend. Wonderlijk genoeg zijn van beide soorten de vlinders op veel plaatsen waargenomen. De lepidopterologen beschikken heelaas niet over de gevraagde informatie. Van het Waterschap Regge en Dinkel kwam tot nu toe de enige melding van rupsen van *Nymphula stagnata*. Zelf heb ik een poging gedaan op een locatie, waar tientallen vlinders vlogen. Maar op de vermeende voedselplant egelskop kon ik geen rupsen ontdekken. Van *Donacaula forficella* heb ik zelf slechts eenmaal een rups gevonden op de favoriete voedselplant liesgras, een plant die toch op vele plaatsen in Nederland groeit. Vooral van de twee genoemde, minder algemene, maar ook van de andere soorten zijn meer vindplaatsgegevens en habitatgegevens gewenst. Wie meer over deze groep wil lezen, kan de publicatie (*De aquatisch levende rupsen van Nederland*. Themanummer WEW-10) bestellen bij: Dienst Zuiveringsbeheer, Provincie Groningen, t.a.v. Dhr. D. de Vries, Postbus 833, 9700 AV Groningen (tel. 050-3164602) (f 10,-, excl. verzendkosten). Gegevens gaarne doorgeven aan Henk Vallenduik, De Cock van Neerijnenstraat 9, 5482 GR Schijndel (073-5480677).

Henk Vallenduik

